PORTRETUL ARTISTULUI CA TÂNĂR REBEL: UN INTERVIU CU ELLEN MARIE MOYSONS

Autor: Iuliana-Diana Petrescu | 13 noiembrie 2022

Ellen este artist plastic și momentan studiază sculptura sub îndrumarea lui Robert Bodem. Între expozițiile sale se numără: „Lux Æterna” (2022), „Metamorphosis” (2019) sau „La fille d’Oscar” (2015).

1. Ellen, aș dori să încep cu o biografie, văzută prin ochii artistului: Când a început totul, ce te-a atras spre artele vizuale și cum vezi împletirea dintre viața și arta ta?

Totul a început pe când aveam 14 ani, când am cunoscut o prietenă a părinților mei, care era designer. Este o creatoare de modă belgiană pe nume Kaat Tilley. Pe lângă faptul că făcea haine uimitoare, picta și desena – se considera mai mult pictoriță decât creatoare de modă. Când i-am văzut caietele de schițe, ceva s-a mișcat în mine. Oriunde mergea, răspândea frumusețe în jurul ei și asta am vrut să fac și eu. Apoi am început să desenez pe cont propriu și, la un moment dat, am ajuns la pictură; timp de câțiva ani m-am luptat de una singură, până când am aflat că în Barcelona exista o academie care preda pictura la nivel intensiv. Și atunci am decis să merg să studiez acolo.

[Împletirea dintre viață și artă] este destul de directă, nu le pot separa pe cele două. Lucrurile pe care le văd, lucrurile pe care le simt influențează direct ceea ce fac. Nu pot să mint în legătură cu asta. Un exemplu: când pictez sau desenez portretul cuiva, dacă nu pot avea o conexiune sau nu pot vedea frumusețea autentică în acea persoană, nu o pot picta. Am încercat să desenez câțiva oameni care s-au oferit ca voluntari, dar uneori am observat ceva întunecat la ei și portretul meu a început să semene cu asta; lucrurile nici măcar nu sunt sub controlul meu.

2. Ai experiență în desen, pictură și acum studiezi sculptura. Ce crezi că îți oferă fiecare dintre aceste medii, în ce fel sunt ele diferite pentru exprimarea artistică? Care dintre ele îți este mai apropiat?

De-a lungul zilei, când doar îmi trăiesc viața, anumite imagini îmi apar în minte. Este plăcut să pot alege dacă o imagine ar fi cel mai bine redată în alb-negru, ca un desen, sau în culori, ca o pictură, sau acum în 3D, ca o formă. Am început să sculptez abia acum o lună, așa că este puțin cam devreme pentru a vorbi despre asta, dar va fi foarte bine să portretizez dinamica dintre diferite persoane. Există o mulțime de sculpturi de dansatori și altele asemenea, dar pentru mine sunt cam jenante. Cred că există lucruri mai puternice de făcut acolo. Ceea ce mă inspiră foarte mult la sculptură sunt compozițiile cu mai multe figuri. Una dintre primele sculpturi care m-a atras a fost o sculptură a lui Guillaume Charlier din Tournai, Belgia. Foarte bine realizat, toți acești orbi conduși de băiețel. Toate fețele, mâinile și picioarele erau foarte bine realizate, bine proporționate, bine legate între ele.

„Les Aveugles” – Guillaume Charlier

3. Ai o pregătire artistică mai degrabă clasică, ceea ce, după părerea mea, este necesar indiferent de direcția pe care un artist o alege mai târziu. Crezi că este așa sau că cineva poate fi un artist adevărat fără a avea cunoștințe solide, să zicem, de desen anatomic? De asemenea, care crezi că este raportul potrivit dintre tehnică și spirit într-o operă de artă?

Cred că fiecare persoană trebuie să decidă singură dacă are nevoie sau nu de acest tip de pregătire. Există o mulțime de mari artiști care nu au avut nicio pregătire, cum ar fi Séraphine de Senlis sau Van Gogh. Nu există un răspuns standard. [Învățarea aspectelor tehnice] este cu siguranță utilă; o poți învăța singur, dar va dura mult timp. Am fost atât de fericită să fiu la Barcelona și să învăț atât de multe în doi ani și jumătate. Eram în permanență lipsită de energie, dar ceea ce am făcut acolo în doi ani și jumătate mi-ar fi luat douăzeci de ani altfel. Eram acolo, ținută de mână de oameni care trecuseră prin toate astea deja. Nu au putut să mă oprească din a da în gropi, dar m-au avertizat în legătură cu ele. După aceea, viziunile pe care vrei să le pui în pactică vor ieși mai ușor, pentru că nu te mai lupți atât de mult cu partea materială.

4. Multe dintre picturile și desenele tale au o senzualitate robustă și bine conturată, în sensul cel mai literal al cuvântului: înfățișezi chipuri și corpuri în mod realist, contorsionate într-o stare de tensiune plăcută sau dureroasă, ca și cum ai vrea să surprinzi fotografic intensitățile particulare și nevăzute ale spiritului uman prin corpul său. Îmi mai spuneai la un moment dat că ești fascinată de expresiile faciale și că niciun chip nu este neinteresant pentru tine. Poți să ne dai mai multe detalii?

Nu, cred că ai spus-o suficient de bine! [râdem amândouă] Nu știu de ce este atât de plăcut, dar îmi place să privesc fețele oamenilor și să încerc să le recreez. Îmi aduce atât de multă bucurie! S-ar putea să fie o misiune secretă a mea. [Ellen zîmbește și mai larg decît de obicei] Cred că toată lumea se naște cu un obiectiv și cu talente și cu scopul de a pune aceste talente în slujba unui bine mai mare. Simt că fac ceea ce ar trebui să fac. Tocmai asta m-a făcut să plâng când am ajuns în Barcelona. Nu mi-am dat seama pe moment, dar motivul pentru care m-a emoționat atît de mult a fost faptul că mă aflam în locul potrivit la momentul potrivit, învățând exact ceea ce trebuia să învăț pentru a-mi îndeplini misiunea. Este bine să simți că faci ceea ce trebui să faci.

„Agonia Quadriptyc” – Ellen Marie Moysons

5. Judecând după abordarea ta, ești o pasăre rară pe scena artistică actuală, care este mult mai preocupată de arta figurativă și abstractă. De ce se întoarce cineva din zilele noastre la stiluri, tehnici și subiecte considerate adesea învechite sau „prea tradiționale”?

Cred că lumea artei este încă un pic blocată – se mișcă încet. Poate că este încă foarte înclinată către arta conceptuală, dar recuperează deja. Întotdeauna există mișcări: nici impresioniștii nu și-au consacrat mișcarea de la o zi la alta. Dar sunt din ce în ce mai multe școli care predau realismul clasic, ceea ce înseamnă că tot mai mulți artiști simt că trebuie să aibă o bază tehnică de la care să pornească. Dacă tot mai mulți artiști fac asta, galeriile le vor urma în cele din urmă exemplul. Când vorbesc cu artiști mai în vârstă, îmi spun că, dacă ar fi compus soiul de lucruri pe care le fac eu acum 20 sau 30 de ani, ar fi fost pur și simplu marginalizați de sistem. Am sentimentul că oamenii au trebuit să digere prostii goale de sens o vreme – și unele dintre ele mă înfurie destul de tare. Ce sunt aceste aberații? Cine ar cumpăra astfel de lucruri? Când am avut acea banană cu bandă adezivă, m-am gândit: „Ok, am atins punctul cel mai de jos acum, putem începe din nou să dăm sens acestor lucruri?”.

6. De vreme ce vorbim despre tradiție, aș dori să aflu mai multe despre influențele care ți-au ghidat călătoria – atât din trecut, cât și din prezent.

Dar sunt atât de multe! Recent ai asistat la mania pentru Vincent van Gogh. Dintr-o dată, am înțeles. M-am gândit: oare am fost oarbă în tot acest timp? Înainte lucrările lui mă lăsau rece. Într-un muzeu, treceam pur și simplu pe lângă ele. Așa că totul ține de rezonanță, cred. La un moment dat, rezonezi cu un anumit artist și cu opera sa. Apoi trece timpul, te schimbi și nu mai rezonezi cu el. Înainte îmi plăcea Klimt. Și există încă o parte inocentă din mine care se bucură de operele sale, dar nu mai este la fel ca înainte.

Kaat Tilley – datorită ei am început să desenez și să pictez. Și, cumva, nu pot să uit de asta. Nu poți uita prima dragoste.

„Deborah” – Ellen Marie Moysons

7. Zilele trecute discutam despre lumea artei de astăzi și despre cum este foarte greu să o permeezi dacă nu ești dispus să sacrifici cel puțin o parte din viziunea ta – ceea ce vreau să spun prin „a permea” aici este să ai expoziții, să devii cunoscut, să vinzi. Ai trecut deja prin câteva expoziții, ai vândut mai multe piese și chiar ai publicat două albume (dintre care unul este *sold out* pe site-ul tău!). Se pare că ai reușit să îți păstrezi viziunea intactă. Ne poți spune mai multe despre cum ai reușit să faci asta?

Nu știu! Am continuat să fac lucrurile pe care voiam să le fac și ele și-au găsit un loc în afara circuitului galeriilor. Am expus mai ales în locuri ca centrele culturale; ultima mea expoziție a avut loc în clădirea unui cabinet de avocatură, o clădire frumoasă de tip Art Nouveau care făcea parte dintr-un muzeu din Belgia. Această firmă continuă să facă expoziții bianuale, așa că expoziția mea a durat șase luni. Nu planific aceste lucruri, dar am încredere. De fapt, începusem să lucrez la seria respectivă cu mult înainte ca ei să mă abordeze. O făceam și mă gândeam: „Ei bine, o să ajungă undeva, vom vedea”. Și practic aproape totul s-a vândut, 60 sau mai multe tablouri, deși arta nu era atât de ușor [de avut în casă].

8. Subiectul gustului artistic s-a regăsit printre lucrurile despre care am discutat. Așa cum menționai, doar destul de recent ai dezvoltat o simpatie pentru Van Gogh; de asemena, aminteai că ai o adversitate pentru Bacon sau pentru orice lucru prea violent. Cum crezi că se dezvoltă gustul artistic și care este echilibrul între antrenarea ochiului, ca să spunem așa, și un gust natural pentru ceva?

E greu să răspund la această întrebare, pentru că nu știu cum este să nu fii interesat de artă. Ei bine, cred că este vorba mai ales de ceea ce contează pentru tine. Dacă ceva nu contează pentru tine, atunci nu îi vei acorda atenție. Dar se poate întâmpla și ca în viața ta să întâlnești pe cineva sau să ți se întâmple ceva și atunci se poate produce o revelație. Și este vorba, de asemenea, despre natură versus educație. De exemplu, când am ajuns prima dată la școală, profesorul meu a fost foarte surprins că nu auzisem niciodată de Sargent. Îl credea cel mai mare pictor din toate timpurile. Așa că, atunci când i-am căutat lucrările, mi-au părut niște tușe de pensulă foarte frumoase. Dar pentru mine, în esență, mi se părea că sunt doar imagini foarte goale. Și cred că este un lucru foarte personal să favorizezi narațiunea sau estetica. Dar avem nevoie de ambele. Pentru mine, punctul de mijloc este atunci când ambele se conectează în același timp.

„Metamorphosis I” – Ellen Marie Moysons

9. Are funcția artei vreo legătură cu frumusețea sau armonia (sau cu opusul acestora, care, printre altele, îl are pe Bacon ca exponent)?

Ei bine, cred că arta poate avea mai multe funcții, în raport cu cel care o creează. Unii artiști au menirea de a provoca și de a depăși limitele. Alți artiști sau alte picturi sau lucrări sunt mai degrabă menite să atragă atenția asupra armoniei și frumuseții, de exemplu, sau să materializeze aceste sentimente. Cred că poate mai important decât ceea ce este reprezentat de fapt este energia care emană dintr-o lucrare. În ceea ce mă privește, cred că misiunea mea este mai mult de a atrage atenția asupra anumitor lucruri care au frecvențe pozitive, cum ar fi frumusețea și armonia. Nu sunt o persoană care provoacă, dar văd că este nevoie de așa ceva în societate, deși asta nu e sarcina mea. O las în seama altora. Vreau să mă apropii cu adevărat de oameni. Vreau ca ei să simtă că pot recunoaște o parte din ei în munca mea.

Acel sentiment [de comunitate și comuniune] mă ajută și pe mine. De fapt, eu sunt doar o unealtă. Nu fac nimic cu adevărat. Totul se întâmplă într-un fel prin mine, dar cred că tocmai acel sentiment de conexiune mă determină să fac toate aceste lucruri. Fac o observație în model, dar apoi, când o plasez, parcă ies din propriul meu corp. Lucrez doar prin sentimentul meu. Nici nu mă uit la lucrare. Nu mă concentrez pe ea, ci mă concentrez pe sentiment. Așa că îmi privesc lucrarea într-un mod difuz, din interior.

10. Ai avut deosebita amabilitate să împărtășești cu noi câteva dintre încântătoarele tale lucrări. Poți să ne spui mai multe despre albumele tale, despre expoziții și despre ce urmează?

Mă aflu într-un moment în care adun materiale noi, inspirație și idei pentru expoziții sau serii viitoare – am tendința de a lucra întotdeauna în serii care spun o poveste. O poveste începe să crească precum o plantă: la un moment dat, observi ceva ce nu ai observat niciodată, o dragoste pentru ceva pe care înainte nu o simțeai. Sunt sigură că voi continua să fac expoziții, pentru că ele sunt modul meu de a spune povești. Așa că, de îndată ce noua poveste va deveni clară, voi începe să lucrez. Când am terminat această ultimă serie, în decembrie, am simțit că am încheiat un ciclu și nu aveam nicio idee despre ce va urma după aceea. Am pictat destui oameni solitari. Cred că este timpul pentru o dinamică de grup. [Faptul că nu știi ce se va întâmpla în continuare] te obligă să ai răbdare. Poți să fii deschis la asta, dar nu poți forța lucrurile să vină. Trebuie să le dai timp și spațiu pentru a se dezvolta și a se desluși singure.

„Movement I" – Ellen Marie Moysons

11. În final, ai vreo vorbă de duh pentru tinerii artiști aspiranți?

Oamenii îmi tot spun că la un moment dat va trebui să colaborez cu galeriile și că nu voi avea de ales. Probabil că o să sune mai banal decât am intenționat, dar sentimentul tău este cea mai bună busolă pentru a-ți da seama unde trebuie să mergi. Nu există un mod standard de a face lucrurile; dacă îți urmezi intuiția despre ce ar fi cel mai bine pentru tine, fără să forțezi lucrurile, atunci cumva viața va găsi o cale. În societatea noastră, toată lumea își forțează drumul prin viață. Cred că există o metodă mai bună, care este mai în armonie cu punctele tale forte, capacitățile și talentele tale, care apoi vor găsi momentul potrivit pentru a se materializa. Așadar, acordați mai multă încredere vieții, pentru a face lucrurile să se petreacă.

Puteți afla mai multe despre Ellen și lucrările ei aici.

Imagine: Ellen lucrând